

Spis treści

Wstęp.....	9-
------------	----

Rozdział I

Rola i pozycja kobiet na rynku pracy w teorii ekonomii instytucjonalnej

1.1. Instytucjonalizm w społeczno-ekonomicznych procesach badawczych.....	17
1.1.1. Istota nurtu ekonomii instytucjonalnej.....	17
1.1.2. Instytucja w koncepcji Thorsteina Veblena.....	18
1.1.3. Ekonomia instytucjonalna po Veblenie.....	21
1.1.4. Znaczenie nowego instytucjonalizmu we współczesnej ekonomii.	23
1.1.5. Przyczyny i konsekwencje ewolucji pojęcia „instytucja” w teorii ekonomii.....	26
1.1.6. Instytucjonalne podejście do badania zjawisk gospodarczych.....	28
1.1.7. Instytucjonalizm na tle teorii ekonomii.....	32
1.1.8. Powiązania instytucjonalizmu z innymi naukami.....	35
1.2. Problem nierówności w teorii ekonomii instytucjonalnej.....	37
1.2.1. Koncepcja równości jako przeciwieństwo nierówności.....	37
1.2.2. Zasady sprawiedliwości, równości miar, szans i sytuacji.....	40
1.2.3. Nierówność i dyskryminacja w perspektywie instytucjonalnej.....	41
1.2.4. Płeć jako specyficzne kryterium różnicowania zasobów pracy.	43

Rozdział II

Historyczne aspekty sytuacji kobiet w społeczeństwie i gospodarce Stanów Zjednoczonych, Unii Europejskiej i Polski

2.1 Wstęp.....	51
2.2. Ewolucja instytucjonalnych uwarunkowań sytuacji i pozycji kobiet na rynku pracy w Stanach Zjednoczonych.....	51
2.2.1. Instytucjonalizacja sytuacji kobiet przed pierwszą falą feminizmu	51 •
2.2.2. Ruchy kobiece a zmiany w instytucjonalnych warunkach sytuacji kobiet w Stanach Zjednoczonych.....	54 •
2.2.3. Zmiana sytuacji i pozycji kobiet na rynku pracy po II wojnie światowej.....	55
2.2.4. Wpływ drugiej fali feminizmu na polityczną, społeczną i ekonomiczną sytuację kobiet w USA.....	57 •
2.3. Procesy kreowania sytuacji kobiet na rynku pracy w krajach UE.....	58
2.3.1. Źródła gospodarczej i społecznej nierówności kobiet w Europie.	58 •
2.3.2. Zmiana sytuacji kobiet w Europie pod wpływem wojen światowych..	64
2.3.3. Pozycja kobiet na rynku pracy w okresie powstania i funkcjonowania Wspólnoty Europejskiej.....	66 •

2.4. Instytucjonalne uwarunkowania sytuacji kobiet w gospodarce polskiej.....	70
2.4.1. Tradycyjny wzorzec sytuacji kobiet w społeczeństwie i gospodarce polskiej.....	70 •
2.4.2. Ekonomiczna i społeczna sytuacja kobiet w Polsce międzywojennej.....	76
2.4.3. Miejsce kobiet w polskiej gospodarce okresu socjalizmu.....	81
2.4.4. Nowe zjawiska w budowaniu pozycji kobiet na rynku pracy w Polsce w warunkach transformacji systemowej.....	86 •

Rozdział III

Analiza sytuacji kobiet na rynku pracy w Stanach Zjednoczonych, Unii Europejskiej i w Polsce

3.1. Sytuacja kobiet na rynku pracy w Stanach Zjednoczonych - diagnoza stanu. . . .	91
3.1.1. Aktywność zawodowa kobiet- skala zjawiska.....	91
3.1.2. Struktura zawodowa pracujących kobiet.....	94
3.1.3. Warunki płacowe na rynku pracy w Stanach Zjednoczonych.....	96
3.1.4. Problem bezrobocia kobiet.....	100
3.2. Kobiety na rynku pracy w Unii Europejskiej.....	101
3.2.1. Badania aktywności zawodowej kobiet w krajach członkowskich Unii Europejskiej.....	101 •
3.2.2. Nierówności w zatrudnieniu i awansie kobiet w Unii Europejskiej. . .	106 •
3.2.3. Nierówności płacowe - realia UE.....	110 •
3.2.4. Bezrobocie kobiet w Unii Europejskiej.....	114
3.3. Problem pozycji kobiet na rynku pracy w Polsce.....	115 •
3.3.1. Kształtowanie się współczynnika aktywności zawodowej kobiet.....	116 •
3.3.2. Struktura zatrudnienia kobiet w okresie przemian systemowych.	120'
3.3.3. Różnice wynagrodzeń kobiet i mężczyzn w warunkach transformacji systemowej.....	123*
3.3.4. Bezrobocie wśród kobiet w Polsce.....	127
3.4. Analiza porównawcza sytuacji kobiet na rynku pracy w Stanach Zjednoczonych, Unii Europejskiej i w Polsce - pierwsze wnioski.....	134
3.4.1. Aktywność zawodowa kobiet w Stanach Zjednoczonych, Unii Europejskiej i w Polsce.....	134 <
3.4.2. Struktura zawodowa kobiet w Stanach Zjednoczonych, Unii Europejskiej i w Polsce.....	136 <
3.4.3. Poziom wynagrodzenia za pracę kobiet w analizowanych krajach.....	138
3.4.4. Analiza porównawcza bezrobocia kobiet w Stanach Zjednoczonych, Unii Europejskiej i w Polsce.....	139

Rozdział IV

Instytucjonalne zabezpieczenie pozycji kobiet na rynku pracy w Stanach Zjednoczonych, Unii Europejskiej i w Polsce

4.1. Prawne gwarancje kształtowania równej pozycji kobiet i mężczyzn na rynku pracy.....	145
4.1.1. Zabezpieczenia prawne sytuacji kobiet na rynku pracy w Stanach Zjednoczonych.....	145
4.1.2. Prawne uwarunkowania pozycji kobiet w społeczeństwie i gospodarce Unii Europejskiej.....	151
4.1.2.1. Traktaty określające sytuację kobiet na rynku pracy w UE.....	151
4.1.2.2. Dyrektywy regulujące pozycję kobiet na europejskim rynku pracy....	153
4.1.2.3. Uzupełniające dokumenty regulujące sytuację kobiet na rynku pracy w UE.....	157
4.1.3. Instytucjonalne zabezpieczenia sytuacji kobiet na rynku pracy w Polsce.....	161
4.2. Rola specjalnych instytucji rządowych w kształtowaniu sytuacji kobiet na rynku pracy.....	167
4.2.1. Instytucje federalne kształtujące pozycję kobiet na rynku pracy w USA.....	167
4.2.2. Instytucje wspólnotowe regulujące problemy kobiet w UE.....	169
4.2.3. Rola administracji publicznej w kształtowaniu pozycji kobiet na rynku pracy w Polsce.....	173
4.3. Znaczenie organizacji pozarządowych w kształtowaniu sytuacji kobiet na rynku pracy.....	175
4.3.1. Organizacje pozarządowe i inicjatywy prywatne wpływające na ekonomiczną i społeczną sytuację kobiet w USA.....	175
4.3.2. Pozarządowe organizacje wpływające na pozycję kobiet w państwach Europy.....	178
4.3.3. Rola pozarządowych organizacji w zmianie pozycji kobiet na rynku pracy w Polsce.....	181
4.4. Skuteczność instytucjonalnego zabezpieczania praw kobiet na rynku pracy w USA, UE i Polsce.....	184
4.4.1. Ocena skuteczności instytucjonalnego zabezpieczania sytuacji kobiet na rynku pracy.....	184
4.4.2. Rola instytucji w realizacji zasad sprawiedliwości na rynku pracy Stanów Zjednoczonych.....	185
4.4.2.1. Amerykańskie rozwiązania instytucjonalne na rzecz poprawy sytuacji kobiet na rynku pracy - analiza struktury.....	185
4.4.2.2. Równy dostęp do wykształcenia.....	187
4.4.2.3. Równy dostęp do pracy.....	188
4.4.3. Pozytywne i negatywne następstwa instytucjonalnych rozwiązań na rzecz sytuacji kobiet na rynku pracy w Unii Europejskiej.....	192

4.4.3.1. Europejska struktura instytucjonalna zabezpieczenia sytuacji kobiet na rynku pracy.....	192
4.4.3.2. Pozytywne strony i negatywne zjawiska towarzyszące wzmocnieniu rozwiązań instytucjonalnych na rzecz kobiet w Unii Europejskiej.....	194
4.4.3.3. Skuteczność instytucjonalnych rozwiązań europejskich w zakresie zabezpieczenia sytuacji kobiet na rynku pracy.....	196 <
4.4.4. Próba oceny skuteczności instytucjonalnych rozwiązań zabezpieczających prawa kobiet na rynku pracy w Polsce.....	199
4.4.4.1. Instytucje zabezpieczające sytuację kobiet na rynku pracy w Polsce.....	199-
4.4.4.2. Skuteczność polskich rozwiązań instytucjonalnych na rzecz poprawy sytuacji kobiet.....	201 •
4.5. Badanie możliwości adaptacji wybranych amerykańskich i wspólnotowych rozwiązań instytucjonalnych w zakresie łagodzenia nierówności na polskim rynku pracy.....	203
4.5.1. Rozwiązania zabezpieczające równość kobiet i mężczyzn na polskim rynku pracy proponowane przez organizacje międzynarodowe.....	203 •
4.5.2. Łagodzenie nierówności na polskim rynku pracy w oparciu o doświadczenia rozwiązań amerykańskich.....	206
4.5.3. Wykorzystanie rozwiązań wspólnotowych w wyrównywaniu sytuacji kobiet na rynku pracy w Polsce.....	211
4.5.3.1. Możliwości zmiany sytuacji kobiet w Polsce w oparciu o europejskie prawo wspólnotowe.....	211
4.5.3.2. Zastosowanie innych rozwiązań unijnych z zakresu zabezpieczania równości na polskim rynku pracy - weryfikacja.....	218*
Zakończenie.....	223»
Bibliografia.....	235
Spis tabel.....	249
Spis wykresów.....	251
Spis rysunków.....	252
Przypisy.....	253